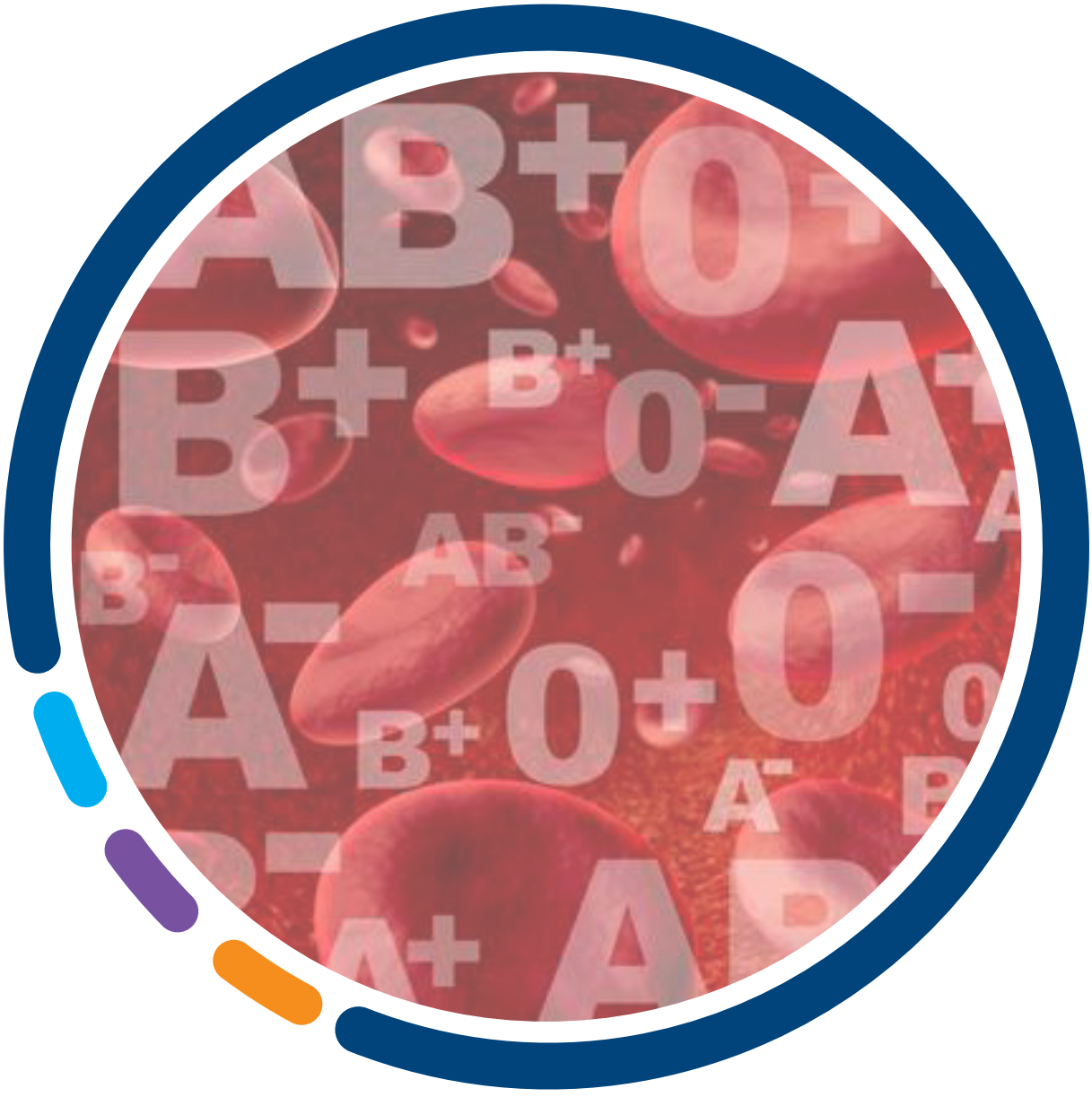
SINT-FRANCISCUS ZIEKENHUIS
aan jouw zijde!

BLOEDTRANSFUSIE

Bloedtransfusie

Binnenkort ondergaat u (of uw kind) een behandeling of ingreep, waarbij de kans bestaat dat u bloedproducten toegediend moet krijgen, een zogenaamde bloedtransfusie.

Deze informatiefolder geeft u meer informatie over bloedtransfusies en probeert op een aantal veel gestelde vragen antwoorden te geven.

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, aarzel dan niet om deze te stellen aan uw behandelende arts.

Soorten bloedtransfusie

Bloed bestaat uit cellen (rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes) en vloeistof (plasma). In de bloedtransfusiecentra van het Rode Kruis worden de verschillende bestanddelen van donorbloed zorgvuldig van elkaar gescheiden. Bij een bloedtransfusie worden enkel die bestanddelen toegediend waaraan een patiënt behoefte heeft.

Toediening van rode bloedcellen.

De rode bloedcellen (erytrocyten) staan in voor het zuurstoftransport doorheen het lichaam. Bij een ernstig tekort aan rode bloedcellen (door bloedverlies of gestoorde aanmaak) wordt onvoldoende zuurstof in het lichaam afgegeven.

Toediening van bloedplaatjes.

Bloedplaatjes zijn nodig voor de bloedstolling. Wanneer er te weinig bloedplaatjes zijn of wanneer ze niet goed functioneren, zal het bloed onvoldoende stollen bij een bloeding.

Toediening van plasma.

Voor de bloedstolling zijn naast bloedplaatjes ook stollingseiwitten nodig. Deze bevinden zich in het plasma. Wanneer er te weinig van deze eiwitten in het bloed aanwezig zijn (door groot bloedverlies of gestoorde aanmaak) zal het bloed onvoldoende stollen bij een bloeding.

Toediening van witte bloedcellen.

Transfusies van witte bloedcellen worden niet uitgevoerd in het Sint-Franciskus Ziekenhuis.

Waarom een bloedtransfusie?

Onder normale omstandigheden is het lichaam in staat om voldoende bloedcellen en plasma aan te maken. Tekorten kunnen echter ontstaan door bloedverlies (bijvoorbeeld een ongeluk of een grote operatie) of door gestoorde aanmaak (bijvoorbeeld ingeval van beenmergziekten of bij de behandeling van kanker). Een transfusie van bloedproducten kan dan noodzakelijk zijn.

Hoe veilig is een bloedtransfusie?

Bloedproducten worden bereid uit bloed afkomstig van vrijwillige, niet-bezoldigde bloeddonoren. Alleen gezonde mensen zonder risicogedrag kunnen bloeddonor worden. Bij de inzameling en de behandeling van het bloed door de bloedtransfusiecentra van het Rode Kruis worden strikte veiligheidsvoorschriften in acht genomen.

Het bloed wordt gecontroleerd op een aantal belangrijke ziektes die via bloed overgedragen kunnen worden zoals virale hepatitis, syfilis en infectie met het HIV virus dat AIDS kan veroorzaken. Dankzij deze voorzorgen is de kans op besmetting met een virus of ziektekiem door een bloedtransfusie zeer klein. Het risico op overdracht van het HIV virus door transfusie van één eenheid is lager dan 1 op 1 miljoen. Overdracht van tot nog toe onbekende ziekteverwekkende agentia kan niet worden uitgesloten.

Waarom bloedgroepcontrole?

Het is belangrijk dat het bloedproduct dat u toegediend krijgt bij u 'past'. Daarom wordt bij u eerst bloed afgenomen om uw bloedgroep vast te stellen. Dit gebeurt uit veiligheidsoverweging door middel van 2 verschillende bloedafnames (tenzij in dringende situaties). Het is belangrijk dat deze bloedafnames in ons ziekenhuis gebeuren.

Als uw bloedgroep al gekend is in het informaticasysteem van het ziekenhuislaboratorium bij een eerder onderzoek, gebeurt er slechts één bloedafname. Sommige mensen hebben in hun bloed afweerstoffen (antistoffen) tegen lichaamsvreemde rode bloedcellen.
Deze antistoffen kunnen aangemaakt zijn na een zwangerschap of een eerdere bloedtransfusie. Als dat het geval is, kan het soms langer duren voor er 'passend bloed' wordt gevonden.

Hoe verloopt de bloedtransfusie?

Vooraleer de verpleegkundige het bloedproduct toedient wordt actief uw naam, voornaam en geboortedatum bevraagt en wordt gecontroleerd of deze overeenstemmen met de gegevens van het bloedproduct en met de gegevens op uw identificatiearmbandje.

Het bloedproduct wordt via een infuus in een bloedvat (meestal van de onderarm) toegediend. De duur van de transfusie varieert van een half tot 4 uur afhankelijk van het bloedproduct.
Tijdens de transfusie mag u de kamer niet verlaten zodat de verpleegkundige op vaste tijdstippen uw bloeddruk, pols en temperatuur kan controleren om eventuele bijwerkingen vlug op te sporen. Na de transfusie blijft u minstens 1 uur op de afdeling.

Mogelijke bijwerkingen

Het komt weinig voor, maar er kunnen tijdens of na een transfusie bijwerkingen optreden. De meest voorkomende bijwerkingen zijn rillingen, koorts, misselijkheid, kortademigheid, onwel voelen en symptomen van allergische aard zoals huiduitslag en jeuk. Verwittig onmiddellijk een verpleegkundige als u één of meer van deze symptomen ervaart. De transfusie wordt dan onmiddellijk gestopt en de arts beslist over de te nemen maatregelen.

Soms treden bijwerkingen pas op enige tijd na de transfusie. Als gevolg van de snelle vorming van afweerstoffen (antistoffen) tegen lichaamsvreemde rode bloedcellen kan enkele dagen na transfusie koorts, geelzucht of donkere urine (hemoglobinurie) ontstaan. Mocht u zich na de transfusie thuis onwel voelen, dan dient u onmiddellijk uw (huis)arts te raadplegen.

Geïnformeerde toestemming

Bloedtransfusies worden door uw arts voorgeschreven als dat voor de behandeling of ingreep noodzakelijk is. U dient voor transfusie mondeling of schriftelijk uw toestemming te geven. Om u te helpen tot een weloverwogen keuze te komen, zal uw arts u vooraf duidelijk inlichten over:

- de reden van de bloedtransfusie;
- de risico's die aan de transfusie verbonden zijn;
- de risico's die ontstaan wanneer u niet instemt met een bloedtransfusie;
- eventuele alternatieven voor de bloedtransfusie (indien mogelijk);

Voor kinderen wordt de toestemming gegeven door de wettelijke vertegenwoordiger (vader, moeder of voogd). Dit geldt eveneens voor personen die omwille van andere redenen niet in staat zijn om zelf te beslissen.

Als u de toediening van bloedproducten weigert of uw toestemming intrekt, wordt dit schriftelijk vastgelegd en moet dit gerespecteerd worden. Uw behandelende arts zal u daarbij op de hoogte brengen van de gevolgen. Bloedtransfusies zijn vaak levensreddend en sommige operaties of behandelingen kunnen zelfs niet worden uitgevoerd zonder bloedtransfusie. Een bloedtransfusie weigeren kan een groot risico zijn voor uw gezondheid en alternatieven zijn vaak niet voorhanden. Bespreek uw twijfels ten aanzien van de bloedtransfusie tijdig met de arts die u behandelt.

Eventuele alternatieven

Een alternatief voor een bloedtransfusie met bloedproducten van donorbloed is om eigen bloed af te nemen en terug te geven.

Bij een 'autologe bloedtransfusie' wordt bloed teruggegeven dat op voorhand afgenomen werd. De patiënt staat voor zichzelf bloed af waarvan later de rode bloedcellen tijdens of na een operatie worden teruggegeven. Om hiervoor in aanmerking te komen, moet aan een groot aantal voorwaarden voldaan worden. Deze procedure is slechts mogelijk in een zeer beperkte groep van patiënten en gebeurt slechts bij hoge uitzondering. De operatiedatum moet ruim van tevoren kunnen worden vastgesteld en de patiënt moet bovendien in goede algemene conditie zijn.

Ingeval van 'acute normovolemische hemodilutie' wordt vlak voor de operatie bloed afgenomen. Dit gebeurt onder narcose en het tekort aan bloed wordt meteen aangevuld met een zoutoplossing. Na de operatie, nog steeds onder narcose, krijgt u uw bloed terug.

Bij sommige operaties met veel bloedverlies is het mogelijk om het bloed dat uit de wonde komt, tijdens de operatie, met een speciaal apparaat (cell saver) op te zuigen. Na bewerking wordt het bloed weer aan u terug gegeven.

In het Sint-Franciskus Ziekenhuis worden 'autologe bloedtransfusies' en 'hemodilutie' niet uitgevoerd.

U kan met uw behandelende arts overleggen of u in aanmerking komt voor één van deze methoden.

Publicatiedatum: Mei 2019, dienst labo
Sint-Franciscusziekenhuis
P. Paquaylaan 129 | 3550 Heusden-Zolder
Tel. 011 71 50 00 | Fax. 011 71 50 01 | www.sfz.be